

קאנְרֶקִי (Kanreki)

60 הדפסים יפניים עכשוויים במוזיאון טיקוטין

התערוכות החדשות העומדות בסימן חגיגות שישים שנה למוזיאון טיקוטין נקראות קאנְרֶקִי (kanreki). קאנְרֶקִי הוא ביטוי יפני שמשמעו: "התחלה חדשה" והוא מתקיים בגיל 60. התערוכה "60 הדפסים יפניים עכשוויים", היא פרי יוזמה משותפת של גלריית יוסיידו (Yoseido Gallery) בטוקיו ומוזיאון טיקוטין ותציג את יצירותיהם של שישים אמני הדפס יפנים עכשווי מן השורה הראשונה, ולצדה תוצג תערוכה מאוצרות אוסף המוזיאון.

התערוכה "60 הדפסים יפניים עכשוויים" מציגה עבודות הדפס המשקפות את רוח השעה של האמנות היפנית העכשווית. שהפכה קוסמופוליטית בעיקר בשל מהירות השגת המידע, הניידות של האמנים והתערוכות הבינלאומיות שהם נוטלים בהן חלק. כל אמן מנסה לשקף בעבודתו את חשיפתו הטבעית להלכי הרוח ולזרמים הרווחים בעולם האמנות בימינו ואת גישתו האישית לסובב אותו. ומיישם את המתרחש במילון מונחים אישי. מטבע הדברים, ביצירות המוצגות בתערוכה ניכרת רבגוניות נושאת וסגנונית.

האמנים המציגים משקפים בעבודתם את חשיפתו הטבעית להכי הרוח והזרמים הרווחים בעולם האמנות בימינו ואת גישתם האישית, ומיישמים את המתרחש במילון מונחים אישי. מטבע הדברים, ביצירות המוצגות בתערוכה ניכרת רבגוניות נושאת וסגנונית. השימוש בטכניקות הדפס מגוונות, שהן שפת ביטוי בינלאומית, והתכנים השונים מבטאים את רצונם של האמנים לעסוק בנושאים אוניברסליים מנקודת המבט של עולמם הפרטי. אך בכל זאת לכולם לפחות מכנה משותף אחד: שליטה מלאה בטכניקות ההדפס המגוונות ומיומנות גבוהה בניקיון הביצוע. שלמות ומושלמות הם ללא ספק מרכיבים בולטים במורשת האמנות היפנית לדורותיה.

בעקבות המפגש של האמנות היפנית עם האמנות המערבית, המדיום הגרפי השתנה. אמצעי ביטוי חדשים שיובאו ליפן בשלהי המאה ה-19, כגון ליתוגרפיה, הדפס משי, תחרית ותצריב נוספו לטכניקות המסורתיות, הדפסי העץ והסטנסיל, שיש להן עבר ארוך ומפואר ביפן, אך פסקו להיות דומיננטיות. על אף זאת האמנות היפנית המסורתית לא התבטלה בפני החדש - האמנות בת הזמן היא סינתזה בין המורשת מבית השפעות שהגיעו מבחוץ. כמו עמיתיהם במערב, אמני ההדפס היפנים מחפשים את דרכם אמנות ההדפס הבינלאומית

העכשוויות הן מבחינת התוכן והן מבחינת המדיה.

התערוכה המציגה את אוסף המוזיאון תציג בנוסף לתערוכת ההדפסים, מציג מוזיאון טיקוטין תערוכת אוסף - של יצירות הבולטות ביותר, יצירות נדירות מאוסף המוזיאון שהוצגו לאורך השנים: פסלוני נטסקה, כלי לכה, חרבות יפניות, מגילות מצוירות ומסכים מתקפלים מן המאות ה-17-19.

מוזיאון טיקוטין לאמנות יפנית הוקם בשנת 1959, ומציין השנה 60 שנות פעילות. מוזיאון טיקוטין, המוזיאון היחיד לאמנות יפנית בכל המזרח התיכון מחזיק באוסף גדול של חפצי אמנות ואומנות יפניים: חרבות, קרמיקה, טקסטיל מסורתי ויצירות אמנות. ומציג תערוכות אמנות יפנית מסורתית ועכשווית. במהלך שנות קיומו הפך המוזיאון למרכז להפצת תרבות יפן, להבנת תרבות ייחודית זו ולידידות בין שני העמים.

בשנת 2000 זכה המוזיאון בפרס המיוחד של קרן יפן. המוענק מדי שנה למוסדות התורמים תרומה משמעותית לחילופי תרבות עם יפן. בשנת 2003 דורג מוזיאון טיקוטין לאמנות יפנית במקום השני אחרי מוזיאון ישראל, על ידי ועדת האיכות של משרד החינוך והתרבות בשל איכות התערוכות והאוספים שבו. בשנת 2009, הוענק למוזיאון אות שר החוץ היפני על התערוכות המתקיימות בו ועל תרומתו לחיזוק הקשרים בין ישראל ליפן.

אוצרת הראשית של המוזיאון, ד"ר אילנה זינגר בליין: "בזכות מגוון רב של תערוכות ופעילות חינוכית ותרבותית ענפה, המוזיאון הפך למרכז להפצת תרבות יפן, להבנת תרבות ייחודית זו, לידידות בין העמים וחיזוק הקשרים בין ישראל ליפן. התערוכות הנערכות במוזיאון מתמקדות במרכיבים שונים של התרבות היפנית ומציגות חתך נרחב של אמנות יפן המסורתית והעכשווית. הן מדגישות ערכים אסתטיים ייחודיים באמנות היפנית. אני גאה על 60 שנה מרתקות ומאמינה שהמוזיאון הוא אכן בערבו קאנְרֶקִי, ערב התחלה חדשה".

מנכ"ל מוזיאוני חיפה יותם יקיר: "מוזיאון טיקוטין לאמנות יפנית נמצא בנקודת ציון דרך משמעותית. כזו שיכולה להסתכל אחורה בסיפוק וקדימה בתקווה גדולה. אנו שואפים להמשיך ולהרחיב את החלון לתרבות ולאמנות יפן עם תערוכות עכשוויות חדשות ומרתקות, הגדלת המוזיאון ומגוון הפעילויות בו, והתנסות חווייתית של הקהל עם תרבותה הקסומה של יפן. מאמין שמספר המבקרים עוד ילך ויגדל ועמו העניין והתהודה שהמוזיאון מעורר בקרב הקהל, מילדים ונוער ועד פרופסורים ומומחים לתרבות יפן".

אוצרת: ד"ר אילנה זינגר בליין

